Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i – Ebeveyn ?fadesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i – Ebeveyn ?fadesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32627

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i - Ebeveyn ?fadesi (WFIRS-P), çocuk ve ergenlerdeki psikiyatrik semptomlar?n günlük ya?am alanlar? üzerindeki etkilerini, ebeveyn bak?? aç?s?yla de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle **Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB)** gibi geli?imsel bozukluklar?n neden oldu?u i?levsel bozulman?n ciddiyetini ve yayg?nl???n? ölçmeye odaklanmaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? Tarakç?o?lu ve arkada?lar? taraf?ndan 2015 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, kültürel geçerlili?i ve güvenilirli?i incelenmi?tir.

Ölçek, toplamda 50 maddeden ve alt? farkl? ya?am alan?n? temsil eden 6 alt boyuttan olu?maktad?r. Yan?tlar 4'lü Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak toplan?r, bu da ebeveynlerin çocu?un ya?ad??? bozulma düzeyini hassasiyetle belirtmesine olanak tan?r. WFIRS-P, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, tedavi öncesi ve sonras? i?levsellikteki de?i?iklikleri izlemek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

??levsel Bozulma, DEHB, Weiss Ölçe?i, Ebeveyn Raporu, Uyarlama, **Likert Ölçe?i**, Psikometri, Çocuk Psikiyatrisi.

Yazarlar

Mahmut C. Tarakç?o?lu, Nermin Çak?n Memik, Nalan Olgun, Ömer Aydemir, Michael D. Weiss.

Amaç

Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i - Ebeveyn ?fadesi'nin temel amac?, çocuk ve ergenlerin ya?am kalitelerinde ve günlük i?levselliklerinde psikopatolojiden kaynaklanan bozulma derecesini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, ebeveynlerin gözlemlerine dayanarak, çocu?un akademik ba?ar?, sosyal ili?kiler, aile içi uyum ve özgüven gibi kritik alanlardaki zorluklar?n? nicelle?tirmeyi hedefler.

Türkçe uyarlama çal??mas? (2015), ölçe?in orijinal yap?s?n?n ve psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline uygunlu?unu test etmek amac?yla yap?lm??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için DEHB ve ili?kili bozukluklarda i?levsel sonuçlar? de?erlendirmede standartla?t?r?lm?? ve güvenilir bir araç sa?lanm??t?r.

Yap?

Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i, i?levsel bozulmay? çok boyutlu bir yap? olarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

ele al?r. Ölçek, 50 madde ile temsil edilen ve çocu?un ya?am?ndaki alt? temel alan? kapsayan 6 alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar genellikle akademik performans, ev i?levselli?i, sosyal ili?kiler ve riskli davran??lar gibi alanlar? içerir. Ölçek, bireyin semptomlar?n?n ötesine geçerek, bu semptomlar?n gerçek dünya üzerindeki etkisini ölçmeye odaklan?r.

Ölçek, ebeveynin çocu?un davran??lar?n? de?erlendirmesine dayan?r ve dolay?s?yla çocu?un subjektif raporlar?na göre daha objektif bir d?? gözlem sa?lamay? amaçlar. Derecelendirme, 4'lü Likert sistemi kullan?larak yap?l?r ve ebeveynin ilgili maddenin çocu?u ne ölçüde tan?mlad???n? belirtmesini ister.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda, yap? geçerlili?ini detayl? bir ?ekilde incelemek amac?yla kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Bu analizler aras?nda, ölçek maddelerinin belirlenen alt boyutlarla tutarl?l???n? test etmek için hem aç?mlay?c? **faktör analizleri** (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizleri (DFA) kullan?lm??t?r.

Aç?mlay?c? faktör analizine ba?lanmadan önce, örneklem büyüklü?ünün ve verinin faktör analizi için uygun olup olmad???n? de?erlendirmek amac?yla **Kaiser - Meyer - Olkin (KMO) testi** uygulanm??t?r. DFA ise ölçe?in orijinal 6 alt boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de desteklenip desteklenmedi?ini belirlemek için kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in kavramsal yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Güvenilirlik, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ve içsel tutarl?l???n? de?erlendiren iki ana yöntemle incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i için, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösteren **Cronbach'?n alfa katsay?s?** hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri, ölçe?in maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü i?aret eder.

Test-tekrar test güvenilirli?i ise, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu analizde, iki farkl? ölçümden elde edilen puanlar aras?ndaki ili?kiyi de?erlendirmek için uygun korelasyon analizleri (Pearson veya Spearman'?n korelasyon analizleri) uygulanm??t?r. Elde edilen güçlü korelasyon katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde istikrarl? ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini sa?lamla?t?rmak amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in Türk kültüründeki

ARABPSYCHOLOGY.COM

potansiyel alt boyut yap?s?n? ke?fetmek için, DFA ise orijinal 6 faktörlü yap?n?n uyumunu do?rulamak için yap?lm??t?r.

Yap?lan analizler, ölçe?in 6 alt boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu desteklemi?tir. KMO ve Barlett küresellik testi sonuçlar?, verinin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermi?, bu da ölçe?in çok boyutlu **psikometrik** yap?s?n?n sa?laml???n? ortaya koymu?tur.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Ebeveyn Raporu (Öz de?erlendirme formu de?il, ebeveyn taraf?ndan doldurulan derecelendirme ölçe?i)

Maddeler ve Boyutlar: 6 alt boyut, 50 madde

Derecelendirme: 4'lü Likert Ölçe?i

3 = Kat?l?yorum
2 = K?smen Kat?l?yorum
1 = Kat?lm?yorum
0 = Fikrim Yok

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Genellikle okul ça?? çocuklar? ve ergenler (Spesifik ya? aral??? uyarlama makalesinde belirtilmi?tir, ancak genel olarak 6-18 ya? aral??? için tasarlanm??t?r).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çocuk ve ergen popülasyonu üzerinde, özellikle DEHB tan?s? alm?? bireylerin i?levsel bozulma düzeylerini ölçmek için kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Klinik de?erlendirme ve ara?t?rmalarda kullan?lan, ebeveynin çocu?un günlük ya?am?ndaki i?levsel zorluklar? belirtmesini gerektiren, nicel derecelendirme ölçe?i.

?leti?im Bilgileri

Sorumlu Yazar: Mahmut Tarakç?o?lu

?leti?im E-postas?: mtarakcioglu@hotmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama Y?l?: 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar?, ölçe?in orijinal yarat?c?s? ve Türkçe uyarlamay? yapan ilgili yazarlarla ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

weiss-islevsel-bozulma-derecelendirme-olcegi-ebeveyn-ifadesi-toad.pdf

Kaynaklar

Tarakç?o?lu, M.C., Çak?n Memik, N., Olgun, N., Aydemir, Ö.,& Weiss, M.D. (2015). Turkish validity and reliability study of the Weiss Functional Impairment Rating Scale-Parent Report. *ADHD Attention Deficit and Hyperactivity Disorders, 7* (2), 129-139. https://doi.org/10.1007/s12402-014-0158-6.

Weiss ??levsel Bozulma Derecelendirme Ölçe?i - Ebeveyn ?fadesi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle burada tam olarak sunulmamaktad?r. Ancak ölçek yap?s? a?a??daki gibidir:

Ölçek toplam 50 maddeden olu?maktad?r.
Ölçek, 6 farkl? alt boyutu ölçmektedir.
Maddeler, ebeveynin çocu?un i?levsel bozulma düzeyini 4'lü Likert sistemi üzerinden derecelendirmesini gerektirmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM